

dre Hartkorn, end efter Forordningen af 13de August 1841, der bestemmer 1 Tonde som det Mindste, der maa komme i Betragtning, f. Ex. til 4 eller endog kun 2 Skp. Hartkorn. Uagtet jeg ikke troer, der er Grund dertil, idetmindste ikke for Diebliffet, antager jeg dog, at dette vilde være Noget, der ikke medførte store Ulemper, og jeg troer, at den Huusmand, der har et Par Skp. Hartkorn, er mere bebyrdet til Communen, end den Dagleier, der svarer, foruden de Arbeidsdage, der paaligge ham, 3 Mk. om Aaret. Derhos er det da reent og klart, hvem der bliver Bælger, og man kommer ikke i den Vidtløftighed og Banskelfighed, som vil følge med den foreslaaede Censur. Den høitærede Indenrigsminister yttrede, at saadanne smaa Huusmand svare ikke engang Saameget, som der er foreslaaet. Det kan være muligt, at de paa enkelte Steder ikke gjøre det, det skal jeg ikke indlade mig paa, men det er heller ikke det, det for mig er Hovedsagen; det, der for mig er Hovedsagen, er nemlig, at det er reent og klart, hvem der er Bælger og hvem ikke, at man bliver fri for de Vidtløftigheder og de Forviklinger, som følge af det høist complicerede System, der her er bragt i Forslag. Det Gnefte, som det forekommer mig, maaskee kan være noget paatrængende, at forandre, er med Hensyn til Afdelingen til Amtsraadet, forsaavidt den er tillagt Sædegaardseierne. Jeg kan ikke nægte, at jeg anseer Sædegaardseierne for de vigtigste og naturligste Medlemmer af Amtsraadet, og det er bygget deels paa de Erfaringer, jeg har haft om, hvad der er blevet udrettet af Amtsraadene fra den Tid, de bleve organiserede, og det er tillige grundet derpaa, at de, der have den største Interesse for Communens Tarv, høre til den mere dannede Klasse, der have et friere Overblik over Sagerne end de mindre Landeieendomsbesiddere i Almindelighed. Ogsaa er det grundet paa, at de kunne bedre taale de Udgifter, der dog ere forbundne med at være Medlem af Amtsraadet, idet de nemlig maae gjøre ikke faa Reiser uden mindste Bederlag, enten fri Reise eller Diatpenge eller noget Andet. Men det er maaskee en Nødvendighed, at man affaffer disses særlige Afgang til Amtsraadet, fordi Sædegaardene have ved

den senere Lovgivning for største Delen tabt den Charakter, de før besad, skjøndt de dog ikke have tabt den ganske, og det er i alt Fald historisk, at disse Eiendomme have havt disse Rettigheder før, og at de derfor vel kunne have beholdt Navn af Sædegaard. Men, vil man affaffe dem nu, som jeg ikke troer er paatrængende, men gjerne kunde taale Udsættelse, indtil en ny Communallov udkommer, saa troer jeg, det var langt sundere at sætte et vist større Hartkorn istedetfor, det være sig nu det, som den ærede Indenrigsminister forhen har foreslaaet, nemlig 20 Edr. Hartkorn, eller et andet, end at sætte en Stattecensur. Men der er endnu en anden Maade, hvorpaa man kunde komme ud af det, og som maaskee vilde vinde mere Bisald, og som jeg dog i alt Fald, skjøndt jeg ikke uden Betænkelse nævner det, vilde foretrække for det Forslag, der er gjort, nemlig at lade Sædegaardseierne reent bortfalde og constituere Amtsraadene paa den Maade, hvorpaa de efter Loven af 1841 skulle constitueres; hvor der ikke er saadanne Sædegaardseiere, navnlig af dem, der have 4 Edr. Hartkorn, der gaaer Bælget ikke udenfor Folk, som have en nogenlunde selvstændig Eksistens. Man vil vistnok ogsaa for en stor Deel vælge de større Grundeiere som dem, der ere meest skikkede dertil. Det vilde saameget mere være practicabelt, som det allerede ere Tilfældet paa Bornholm. Paa Bornholm er ingen Sædegaardseiere og altsaa heller ingen af Sædegaardseierne valgte i Amtsraadet, og den Maade, hvorpaa det bornholmske Amtsraad har været sammensat, kan ansees for brugbar. Jeg vil paa ingen Maade påståe, at en saadan Forandring i sig selv vilde være ønskelig, men, skal man gjøre Forandring, og vil man ikke gjøre Forandring i den Retning, at der blev en vis Deel Plads for i Amtsraadet, som skulde besættes af og med større Grundeiere, hvilket synes ikke at have Stemningen for sig, saa troer jeg ikke, at Noget kan finde Betænkelse ved at lade Amtsraadet bestaae af Gaardeiere paa 4 Edr. eller ogsaa Fæstere paa 4 Edr. Hartkorn. Jeg skal endnu blot gjøre den Bemærkning, at det forekommer mig, at der er megen liden Enighed imellem Udval-